

ШОЛЬЫНА ДЕН КУГЕШНЕНА

Тачысе шомакем СВО-н участникше Андрей Николаевич Федоров нерген лукнем. Тиде самырык герой, ача, пелаш, эрге да шольо 1994 ий 15 январьште Кожлаялыште шочын.

Аваже - Зинаида Ивановна Эманова (үдыр фамилийже), Кораксола ялын үдыржө, Кожлаялыш Николай Викторович Федоровлан марлан каен. Ешыште ныл икшыве шочын. Андрей - эн изиже. Кугурак акажын - Татьяна, үмыржө пеш ондак күрылтын. 18 ияш үдыр Йошкар-Ола корнышто аварийыш логалын. Кокымшыжо - Александр изаже, Казаньысе артиллерийский университет тунем пытарен, офицер лийын лектын. Пашам Дальний Восток кундемыште ыштен. Кызыт Йошкар-Олаште ила, вес пашаште. Марина - Йошкар-Оласе курчак театрын артистше. Шке жапыштыже Санкт-Петербург олаште тунемын. Ава ден ача үмырышт мучко колхозышто ыштеныт гынат, икшывышт тунемше лийышт манын шоненыт. Нунын тыршымышт арам лийын огыл, йоча-влак чылан пашам ыштат, шинчымашым налыныт. Андрей изинекак пашам йоратыше да ача-авам, ака ден изажым пагалыше кушкын. Тунемашат пеш йоратен, школышто отметкыжат 5-ан да 4-ан лийыныт. Тудлан эн чотшо математике келшен. Андрей Шүргыял

кучен. Андрейым Оренбург областыште верланыше Тоцкое-2 поселкыш колтеныт. Шке ешыжымат пырля нангаен. Туштак Андрей кок землякшым вашлийын, нунын дене палыме лийын. Иктыже - Морко поселко гыч Павел Алексеевич Смирнов, весыже - Олыкял рвезе, капитан Денис Арсентьевич Крылов. Тыге кум еш ваш келшен илаш тўналын. Яра жапышт годым уналат миен коштыныт. Украиньште специальный военный операций тўналмеке, 2022 ий 8 февральыште, Федоров ден Крыловым Курск могырыш командировко шот дене колтеныт да туштак служитлаш кодыныт. 10 мартыште ик заданийым шуктымо годым мине пудештын да Денис Крыловлан осколко чонештен толын. Тудо чот сусырген. Андрей шке-жат сусырген да го-

машинашкышт дрон толын керылтын. Осколко Андрейын сангашкыже чонештен, шола шинчажым тўрысек пытарен, кидысе кугыварняже күрлын. Кок арня Андрей ушым палыде киен, илышыже шүртө мучаште кечен. Ешыже, пелашыже, родо-тукымжо паленат огытыл. Кок йолташыже

госпитальыште кийымыж годым воктечше коранын огыл. Яра жапше годым таксиште пашам ыштен да шольыжлан мо күлешым намиен шоген. Тыгак лиймандыр, иза-шольо неле годым эре ваш энергышаш улыт.

- Кузе тыгай шоган икшыве-влакым ончен куштен моштена? Тидыже еш гыч лектеш але школышто тыге шуареныт? - йодым Зинаида Ивановна деч.

- Ешыште ме лу икшыве лийме. Авана ден ачана изинек пашалан туныктеныт. Кеч-могай кочкышымат чылалан тўр пайлен пуэныт, нигөм ойырен коден огытыл. Сандене тиде шўлыш мемнан чонешна эрелан кодын. Мый шке йоча-шамычемат тыгак туныктем. Вашла умылен моштет гын веле еш пентгыде лиеш. Лу икшыве кокла гыч мый кумшыжо улам. Шольо-шўжар-шамычым ончаш полшымо денат мыланем шукурак логалын. Сандене мый тунемашыжат умбаке каен омыл. Кандашымше классым

рак изамын Иван эргыже тыгак военный корным ойырен налын, ешан, кызыт Дальний Востокашты ила, - умбакыже каласкала Зинаида Ивановна. - Саша шольымын кок эргыжат военный улыт. Эн изи шўжарна, тудо луымшыжо, Нурўмбал ялыште ила. Пелашыж дене кок эргым ончен куштеныт. Иван ден Алексей офицер лийын лектыныт, пашам ыштат. Ом моктане, но шольо-шўжарем-влакын шочшышт йытыран илат, ешым погеныт, икшывыштым йолўмбака шогалтеныт. Тидын ден мый кугешнен кертам.

Андрейлан тений март тылзыште Марий Элым Вуйлатыше Юрий Зайцев Патырлык орденом кучкыктен. Кызыт Андрей Николаевич тазалык шот дене пенсийыш лектын, группым пуэныт. Врач-шамыч шинчажлан протезым шынден пуаш ойлат, но тудыжым черет шот дене вучыман. Эмлымверыште чўчкыдынрагак киен лектеш. Осколко падыраш-влакым то кидше гыч, то могыржо гыч луктедат, шинчажымат тергат.

Андрейын Ваня эргыже кудымшо классыште тунемеш, Анюта вашке куд ийым тема, а эн изиже - Тимур, йочасадыш коштеш. Оля Андрей пелашыжлан чыла йўсым чытен лекташ полша.

Фёдоровымт еш

Тудлан эн чотшо математике келшен. Андрей Шүргял кыдалаш школышто шинчымашым налын. Молан манаш гын, Кожлаял гыч ача ден аваже чумыр еш дене Кораксолашке, Зинаида Ивановнан шочмо суртышкыжо, илаш пörтылыныт. 1991 ийыште Андрейын коваже ош тўна дене чеверласен, тыге суртшо оза деч посна кодын. Сандене суртым кучен илаш кўлын, да оралтыжат тыште пенгыде. Кочаже шке кидше дене карьер кў дене ўмырлан ситышым оптен.

Тыге 2001 ийыште Андрей икымше классыш каен, 11 ий Шүргял школыш коштын. Шке классыштыже пырля тунемше Оля Кириллова тунамак шинчажлан пернен.

2012 ийыште школым пытарымекше, Андрей Йошкар-Оласе Марий кугыжаныш университетын физике-математике факультетышкыже тунемаш пурен. Ик ий тунеммеке, июнь кыдалне ешым чумырен. Тиде ийынак, октябрь тылзыште, Андрей ден Олян эрге икшывышт шочын. Тудлан Иван лўмым пузныт. Ешым погымеке, роскотат лектеш, йочам пукшаш-йўкташ кўлеш. Сандене Андрей тунеммыжым ўрдыжеш коден да армийыш служитлаш каен. Ик ий tudo Йошкар-Ола воктенысе ракетный дивизийыште служитлен. 2014 ий декабрь гыч салтак корным тошкаш тўналын. А вараже кум ийлан контрактным

А.Фёдоров СВО герой Д.Крыловын аваже дене

спитальыш логалын. Ростов олase эмлывер деч вара tudo умбакыже заданийым шукташ тўналын.

Кокымшо ганажлан Андрейын йолжо сусырген да угыч госпитальыш логалын. Пареммекыже йолташыже-влак деке пörтылын. Кумшылан тупрўдыжō сусырген да адакат госпитальыш веранденыт.

Кō пала, ала чынак юмо аралтышым да илышаш ўмырым пуэн шоген. Ныл ий жапыште Андрейлан шуко йōсым ужашыже пернен. 2024 ий 13 декабрьыште УАЗ машина дене ончыл радамыш боеприпасым нангайшыштла, Федоровмытын

тушанак коленыт. Пел тылзе эртымеке, Зинаида Ивановналан эргыже вес енын телефонжо гыч йынгыртен. А тиде жапыште ачаж ден изаже корнышто лийыныт. Увер уклан кōра нуно Ростов мogyрыш кычалаш каяш тарваненыт. Вот-вет могай пўрымаш! Андрей тиде ганат илыше кодын. Ава шўм тунам мом гына шонен пытарен огыл. Ольга пелашыжланат неле лийын. Вет тудын кидыште кум икшыве кодын, изиракше - ик ийым эрталтыше. Тиде нелылыкым чытен лекташ Андрейлан кугу энертышым ешыже пуэн шоген. Саша изаже Андрейын Санкт-Петербург олase

пытарымеке, «Авангард» колхозышто дояркылан пашам ышташ тўналынам да сулен налме канышыш лекмешкем тыршенам. Икшыве-влакымат тыгак пашалан туныктенна. Илышыште тўрлыжат лийын, окса деч поснат шинчыме, 1990-шо ийлаште йочалан школыш чиктен колташ ботинкым налашат окса лийын огыл. Ешна кугу да шольо-шўжар-шамыч кертмышт се-мын полшеныт.

Чынак, икшывыже-влак шотан да тунемше, илышым йōратыше кушкын шога-лыныт. А эрге-влак патриот шўлышан улыт.

- Лу йоча кокла гыч кугу-

пелашыжлан чыла нōсым чытен лекташ полша.

Кызыт тиде еш Йошкар-Олаште ила. Андрей шке йолташыжын ача-аважым, Людмила Васильевна ден Арсений Ивановичым, нигунам ок мондо. Кертмыж се-мын Олыкъялыш миен толеш. Теве 9 май кундемыште обелиск воктелан пеледышым пыштышна, Крыловмыт дене изиш кутыренат шинчышна. Андрей Денисын пелашыже да йочаже-влак денат кылым куча, могай польш кўлым йынгыртен йодеш. Тыгай поро кумылан улмыжо эре-ак шижалтеш. Нуно Павел Смирнов денат тыгак вaш-ла келшат. Тудыжо кызыт ешыж дене Йошкар-Олаште ила, СВО-што контузийым налмыж деч вара ынде мōнгыштыжак, пашаш коштеш. Ешыште ныл икшыве уло, визымшым вучат.

P.S: Мылам Зинаида Ивановнан ешыж дене, тудын ача-аваже дене 1987 ийыштак палыме лияш пўрен. Тиде суртыш шешкылан толынам. Сандене Андрей шольын тыгай чулым да патыр улмыжо нерген возыде шым чыте. Tudo вет элна верч кредалмаште лўдымылыкшым ончыктен. Шольына дене пешак кугешнена да тудын ончылно вуйнам савена.

Раисия ЭМАНОВА,
Шале книгагудын
вуйлатышыже